

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000
Letna naročnina L 2.000
Letna inozemstvo L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 33 (806)

Gorica - četrtek 13. avgusta 1964 - Trst

Posamezna številka L 40

Osnovna misel prve okrožnice papeža Pavla VI Cerkev mora odpreti razgovor s svetom

»Jezus Kristus je ustanovil svojo Cerkev (Ecclesiam suam), da bi bila istočasno ljubezniva Mati vseh ljudi in delivka zveščanja,« s temi besedami pričinja prva okrožnica papeža Pavla VI., ki jo je napovedal že lani v otvoritvenem govoru na prvi dan drugega zasedanja sedanjega vatikanskega koncila.

Nova okrožnica »Svojo Cerkev« je nekaj izrednega tako po bogastvu globokih misli kot po izvirnosti svoje sestave, kot po razmišljanju, kakšen naj bo razgovor Cerkev s sedanjim svetom. Mimo nje ne bodo mogli niti tisti, ki Boga sovražijo ali tajijo in ki bi radi pomen Cerkve v današnji družbi čim bolj omejili. Je pač okrožnica tako jasna in prepričljiva, da bo vsakdo v njej našel misli in besede, kot da bi bile pisane prav zanj in njegove probleme, ki jih mora rešiti.

ZGRADBA OKROŽNICE

Okrožnica je razdeljena na uvod in tri dele.

V uvodu sv. oče poudari, da noče povedati novih in dovršenih stvari, ker je to naloga sedanjega vesoljnega cerkvenega zbora. S svojo besedo hoče le nasloviti družinsko in bratovsko poslanico vsem, ki jim je postavljen za pastirja duš, svojim sobratom v cerkvenem načelstvu pa nuditi koristne napotke za apostolsko delo.

Morda so nekateri pričakovali, da bo v svoji prvi okrožnici razpravjal o sodobnih problemih, ki tarejo sedanjo družbo: kako ohraniti mir, o regulaciji rojstev, o lakoti v svetu, o človeških pravicah in podobno.

Kar se tiče miru, zagotavlja sv. oče, bo vedno vse storil, da bodo narodi obvarovani vojnih grozot in da bo zavladal po svetu duh medsebojnega sožitja. Kar se pa tiče ostalih vprašanj, bo v mnogih govorah na sedanjem koncilu, druga pa bo on tekom svoje apostolske službe skušal razmisлити in dati nato po razsvetljenju Sv. Duha pravilno rešitev.

TREBA JE POGLOBITI

PRAVO POJMOVANJE O CERKVI

V prvem delu okrožnice skuša sv. oče približati vernikom zlasti skrivnost Kristusove Cerkev.

»Treba je spoznati Cerkev, kakršno si je Bog zamislil,« poudarja papež Pavel VI. Zato nam pa je potrebna zlasti globoka vera v Kristusove besede. Treba je sprejeti njegov evangelij brez pridržka, treba jo ponavljati: »Gospod, jaz verujem.« Kdor zanemarljivo svojo vero, nikdar ne bo razumel in doumel poslanstva Cerkev, ki ga ima v sodobnem svetu, zlasti pa ne bo nikdar doumel tega, kar pravi o Cerkv sv. Pavel, da je namreč Kristusovo skrivnostno telo, mi pa udje v njem.

Prvi sad poglobljenega spoznanja o Kristusovi Cerkv mora biti spoznanje, ki ga je zapisal sv. Pavel: »Ne veste, da ste eno v Kristusu?« (Gal 3, 28) in zavest, da smo kot mladice vinske trte, ki poganjamo iz debla, ki je Kristus.

Priključimo besedam sv. Avguščina, ki pravi: »Veselim se in zahvaljujmo se Bogu, ne samo za milost, da smo postali kristjani, temveč da smo Kristus. All sploh znate ceniti ta neizmerni dar? Kristus ste, kajti če je On glava, smo mi udje. Vsi skupaj smo eno: On in mi.«

Zato Cerkev za nas ne sme biti le predmet verovanja, temveč versko dejstvo, ki vpliva na naše vsakdanje življenje in nam posreduje polnost resnice in milosti.

URESNIČITI JE TREBA V ŽIVLJENJU KRISTUSOVO ZAMISEL CERKVE

Ce bomo enkrat doumeli, kako si je Kristus zamislil svojo Cerkev, potem bodo nehote delali na to, da ta Cerkev tudi v današnjem času čim bolj odgovarja Kristusovi zamisli.

Cerkev živi sredi sveta. To povzroča po eni strani, da so njeni člani neprestano izpostavljeni nevarnostim okuženja po zmotah in posvetnem življenju; po drugi strani pa to dejstvo zahteva od Cerkev,

da ne odstopi prav nič od svojega verskega in moralnega nauka. Pri tem pa nastaja problem, kako ta nauk prikazati današnjim ljudem, da jim bo dosegljiv in privlačen.

V tem smislu Cerkev neprestano razmišlja, kako bi naj bila vedno sodobna. Prav drugi vatikanski koncil je najboljši dokaz za to. Naj bo zato, pravi sv. oče, še enkrat povedano, da je tudi on pristaš vsake zdrave reforme v Cerkv in da jo bo zmeraj z vsem srcem podpiral.

Toda takoj je treba povedati, da Cerkev odklanja vsako reformo v smislu tistih, ki bi radi videli, da bi se Cerkev prilčila posvetnemu mišljenju ali spremenila osnovno Kristusovo zamisel, ki je, naj Cerkev hrani, brani in širi njegov nauk nespremenjen in nedotaknjen.

Namesto da nekateri kristjani toliko govorijo o reformah v Cerkv, naj bi raje začeli z obnovo pri sebi: naj se naučijo vdano sprejeti glas Cerkev, naj bolj gojijo duh žrtve in odpovedi, naj spet bolj doumejo, kaj je duh ubožstva, naj jim ljubezen do Boga in bližnjega ne bo več samo prazna beseda, temveč vsebina življenja, pa bo Cerkev kaj hitro tudi danes odgovarjala zamisli, ki jo je Kristus vanjo položil, ko jo je ustanovil.

Zlasti pa naj bi vsi kristjani posnemali Devico Marijo, ki je v najbolji polni meri uresničila ideal krščanske popolnosti in bo vedno ostala ogledalo resničnih kreposti.

CERKEV MORA ZACETI RAZGOVOR S SVETOM

Ce je Cerkev na svetu zato, da vodi ljudi k svojemu ustanovitelju Jezusu Kristusu, postane tudi jasno, da Cerkev do sveta ne sme ostati brezbrizna.

Je sicer res, da je Kristus dejal, da njegovi učenci niso od tega sveta in da je zato zanje prošil, naj jih Oče obvarje hudega, toda istočasno jim je Kristus naročil, naj gredo po vsem svetu in oznanjajo evangelij vsemu stvarstvu.

Toda če Kristus poudarja različenost sveta od njegovih učencev, s tem ne ukazuje ločenosti, tudi ne prezira do sveta, tudi ne strahu pred svetom, temveč le potrebo, da so njegovi učenci pripravljivi v ta svet prodreti z njegovim naukom in ga pridobiti za Kristusa. Saj tudi zdravnik ne beži pred okuženimi, temveč jih išče in zdravi, se pa pri tem skrbno pazi, da sam bolezenskim klicem ne podleže.

Zato mora Cerkev, če se zaveda svojega poslanstva, nujno težiti za tem, da božji dar resnice, ki ji je bil zaupan, deleži drugim. »To deleženje,« pravi sv. oče, »hočemo mi označiti z moderno besedo dialog. T. j. razgovor. Cerkev mora govoriti; Cerkev se mora razgovarjati; Cerkev mora biti stalna poslanica sodobni družbi.«

Ta dialog je star že skoro sto let. Pričel ga je papež Leon XIII. koncem preteklega stoletja; izredno sta ga razvila papeža Pij XI. in Pij XII. Vsem pa so še v svežem spominu okrožnice nepozabnega prednika Janeza XXIII.

Nič ni bolj naravnega kot razgovor med ljudmi. Saj se ga je sam Bog poslužil, ko je razodel svoje notranje bogastvo človeškim otrokom. Razgovor je vsaka molitev, ki jo opravljamo. Razgovor mora biti tudi beseda Cerkev, izgovorjena ljudem z namenom, da najdejo pot do zveščanja.

Da je razgovor učinkovit, mora spolniti določene pogoje: 1. mora biti jasen v izražanju misli. Vsaka dvoumnost in nejasnost napravi razgovor nemogoč; 2. mora biti poln Kristusove skromnosti, krotosti in ponižnosti, prav v skladu z njegovimi besedami: »Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen.« (Mat 11, 29); 3. mora sloneti na medsebojnem zaupanju; in 4. sloneti mora na modrosti. Otroku je treba govoriti drugače kot odraslemu, preprostemu drugače kot razumniku, indiferentnemu drugače kot veri sovražnemu. Na splošno pa velja za vsak

razgovor načelo: govori resnico ovito v ljubezen!

RAZGOVOR — S KOM?

Obstoja najprej krog ljudi, tako velik kot je velik svet. Vsi ljudje imajo med seboj nekaj skupnega: človeško naravo, življenje z njegovimi darovi in njegovimi problemi.

Kjer koli človek išče sebe in razmišlja o sebi, povsod tam lahko pristopi tudi Cerkev k razgovoru; kjer koli se zbirajo ljudje in razpravljajo o svojih pravicah in dolžnostih, povsod tam tudi mi lahko spregovorimo svojo besedo, saj je duša po naravi krščanska; kjer koli gre za zboljšanje nivoja življenja in za pospeševanje človeških vrednot, povsod tam bomo radi navzoči.

Le nekje se nam zdi — pravi sv. oče — je razgovor človeško gledano nemogoč. Mnogo jih je danes med nami, ki ne samo da ne verujejo ničesar, temveč celo vse svoje sile namerjajo v to, da bi človeka osvobodili, kot oni pravijo, starih verskih predsodkov in mu dali znanstveno pojmovanje življenja v duhu modernega napredka. To je najbolj značilno dejstvo današnjega časa.

Zanikati Boga je najhujša zmeta, ki ji je mogel človek zapasti. Zavreči Boga, to ni nikaka osvoboditev človeka, temveč največja drama, ki ugasne v duši luč živga Boga. Zato se tudi papež Pavel VI. pridružuje obsodbi, ki so jo že njegovi predniki izrekli nad raznimi gospodarskimi, družabnimi in političnimi sistemi, ki so zanikali Boga in preganjali Cerkev, med njimi posebej brezbožni komunizem. Pravzaprav ni Cerkev tista, ki te sisteme obsoja. Obsodili so se že sami in zato je tožba in obtožba Cerkev bolj krik žrtve kot pa obsodba sodnika.

Sicer je možen razgovor tudi s takimi, ki pripadajo tem obsojenim sistemom, zlasti če iskreno iščejo resnico. Toda navadno se zgodi, da so pristaši teh zmot oropani svobode objektivne sodbe in svobode neoviranega ravnanja, razen tega pa tako prepojeni s svojo govorniško dialektiko, da jim je praktično nemogoče približati resnico.

Zato v deželah, kjer vladajo te vrste ljudje, Cerkev ni v stanju vršiti razgovora. Njeno edino orožje je molk, solza, trpljenje in vdanost njenih otrok v trdnem upanju, da tudi na ta način po svoje oznanjajo Kristusa, in to križanega.

DRUGI IN TRETJI KROG

Povsod drugod pa ima Cerkev vso možnost razgovora.

Tako judovski narod, kot muslimani in ostali afro-azijski narodi, ki imajo vero v enega Boga, so vedno dobrodošli, da na podlagi verskih in moralnih vrednot, ki jih verujejo in gojijo, začno iskren razgovor o vsem, kar je drago njim in nam.

Se posebej pa so dragi srcu sv. očeta ločeni bratje z Vzhoda. Ti tvorijo tretji krog, ki je katoliški Cerkv najbližji. Cerkev ne bo nehala moliti in delati pokoro, da pride čim prej do tako zaželene sprave in iskanega zedinjenja.

Toda prav v smislu razgovora pa je treba vsem tistim ločenim bratom, ki menijo, da je oseba papeža največja ovira za zedinjenje, povedati, da bi katoliška Cerkev brez papeštva prenehala obstajati in da bi brez njega Kristusova Cerkev bila oropana tistega osnovnega elementa, ki edini daje Cerkv moč, da je preživela vse čase in vsa preganjanja.

Končno sv. oče omenja še notranji krog Cerkev, to je katoliške vernike. Nje naproša, naj bodo vedno polni duha nadnaravne ljubezni in iskrene pokorščine. Če bodo imeli ti dve kreposti, bo razgovor tudi znotraj Cerkev vedno uspešen, krepak, plodovit in družinski. Zavreči pa je treba duha samoljubne kritike in tako zvane neodvisnosti, kajti tudi danes velja beseda sv. Pavla: »Naj ne bo razprtij med vami!« (1 Kor 1, 10)

„PAPIRNATI TIGER“ JE POKAZAL ZOBE

Pred časom se je voditelj kitajskega komunizma izrazil o Severni Ameriki, da je samo »papirnati tiger«, ki dela videz moči, pa bo propadla ob prvem resnejšem spopadu s silami ljudskih demokracij. Dogodki preteklega tedna pa so mu dali lekcijo, da bo v prihodnje previdnejši, kadar bo govoril o severnoameriških »imperalistih«.

Prvemu severnovietnamskemu izzvanju, ko so torpedni čolni v nedeljo 2. avgusta napadli ameriški rušilec »Maddox«, je v torek sledil nov napad, ki so se mu pridružila še severnovietnamska letala.

Predsednik Johnson je odločno reagiral kot je že pred leti storil njegov prednik Truman ob priliki korejske krize. Zagotovil si je pristanek voditeljev obeh strank, demokratske in republikanske, nato pa odredil, naj ameriška letala napadejo in uničijo oporišča za torpedne čolne in zaloge goriva na obali Tonkinškega zaliva.

Skozi pet ur so nato letala, ki so prihajala in odhajala z letalonosilk »Ticonderoga« in »Constellation«, rušila vojne objekte v severnovietnamskih vojnih oporiščih. Na tiskovni konferenci je kasneje državni tajnik za narodno obrambo McNamara izjavil, da so letala izvršila 64 napadov. Dve letali se s poletov nista vrnili. Severnovietnamske sile so po njegovih izjavah izgubile 25 torpednih čolnov, 90% zalog goriva pa je bilo uničenih. McNamara je ameriško bojno akcijo označil kot »presalajo za neizvajanje severnovietnamski napad v mednarodnih vodah.« Dodal je, da »bo ostal ameriški odgovor zaenkrat omejen, če ne bo prišlo do novih izzivanj.«

Stalni zastopnik ZDA pri Zvezi narodov Stevenson je takoj po ameriškem napadu zahteval, naj se Varnostni svet zbere na nujno sejo. Kasneje je bilo sklenjeno, naj prideta zastopnika severno in južnovietnamske vlade pred Varnostni svet na poročanje. Toda Severni Vietnam je to vabilo med tem že odklonil, češ da za to ni pristojen Varnostni svet, temveč konferenca štirinajstih držav, ki so leta 1954. podpisale delitev Vietnam v severni in južni del.

Seveda je imela ameriška vojaška akcija silen odjek v svetovnem javnem mnenju. Razumljivo

je, da so jo obsodili vsi, ki simpatizirajo s komunističnim taborom. Francoski predstavnik Roger Seydoux se je izognil direktni obsodbi napada tako, da je zagovarjal potrebo konference med prizadetimi državami, ker se teh vprašanj ne more rešiti vojaškim, temveč samo političnim potom.

Angleški zunanji minister je Amerikance v celoti podprl. Izjavil je, da je bila severnovietnamska akcija neizzvan napad, ki je dal ZDA polno pravico izvesti represalije. Tudi italijanski ministrski predsednik Moro je v poslanski zbornici branil ravnanje Severne Amerike ter poudaril, da se za Severnim Vietnamom skriva kitajska napadalnost.

Sovjetska zveza je sicer napad obsodila, pa brez posebno ostrih besed, tako da je kitajski tisk nato ogorčeno ugotovil, da »sovjetski delegat Moroza pri Varnostnem svetu niti ni pobijal laži ameriške vlade in je samo zahteval, naj bo Severni Vietnam povabljen na sejo Varnostnega sveta.«

Na Kitajskem so zoper Severno Ameriko organizirali cel kup demonstracij, list »Ljudski dnevnik« v Pekingu je pa zapisal, da »je bil ameriški napad proti Vietnamu napad proti Kitajski. Kitajsko ljudstvo ne bo ostalo brezbrizno. Krvni dolg, ki so ga napravile ZDA do vietnamskega ljudstva, bo treba plačati do zadnje kaplje krvi.«

Vse kaže, da so ZDA s svojo odločno akcijo psihološko prav ravnale. V bodoče bo vsakdo iz komunističnega tabora, ki si bo še želel izzivanja z orožjem, temeljito premislil, da bi se za tak korak odločil. In da bo skušnjava še manjša, so ZDA te dni poskrbele, da bo obala ob Severnem Vietnamu še bolj nadzirana in zastražena. Medtem ko so številne ameriške vojne ladje in skupine letal prišle v Tonkinški zaliv, je pa na področju Tihega oceana v pripravljenosti 125 ameriških bojnih ladij, 650 letal ter 64.000 mornarjev in mornariških strelcev. Istočasno pa prihajajo neprestano okrepitev v Siam in Južni Vietnam, kjer so izkricali nove vojaške oddelke ter večje število tankov. Dovolj razlogov za komunistične države, da se ne bodo lahkomišleno zapletle v nove oborožene spopade.

PREDSEDNIK SEGNI NEVARNO BOLAN

Predsednik italijanske države prof. Antonio Segni je doživel pretekli četrtek, ko sta bila pri njem na obisku ministrski predsednik Aldo Moro in zunanji minister Giuseppe Saragat, nenaden napad možganske tromboze. V nedeljo se je položaj poslabšal: dihanje je postalo težko, pojavile so se nevrološke motnje in vročina se je dvignila na 40°.

Vsa ta dejstva so povzročila zaskrbljenost v italijanski javnosti in italijanskih političnih krogih. Člen 86. italijanske ustave namreč pravi, da opravlja v vseh primerih, ko predsednik republike ne more vršiti svojih funkcij, te funkcije predsednik senata. Zato so zdravniki dali podpisano izjavo, da Segni trenutno ne more več vršiti svoje službe. To izjavo sta ta ponedeljek potrdila parlament in senat. Tako je predsednik senata Cesare Merzagora začasno prevzel funkcije predsednika republike.

Ce bi pa Segni umrl, mu morata čez 15 dni senat in parlament izvoliti naslednika.

Segnijeva bolezen je imela velik odjek v Italiji in v zunanjem svetu. Zlasti prebivalstvo Sardinije, od koder prof. Segni izhaja, pozorno sledi razvoju njegove bolezni. Preteklo nedeljo jo je omenil v Castelgandolfu tudi sv. oče Pavel VI., ko je govoril zbranim romarjem. Dejal jim je, naj molijo za predsednika republike, ki ne stoji dobro. Vsi zdravniki izvedenci so sedaj mnenja, da Segnijeva bolezen, tudi če se bo ugodno razvijala, ne bo stvar dni, temveč mesecev. Oboleli predsednik leži v spalnici svojega majhnega stanovanja na Kvirinalu. Visoki bolnik ne more govoriti, večkrat pade v nezavest in desno stran telesa ima skoraj popolnoma paralizirano. Najhujšo noč je preživel med soboto in nedeljo. Tedaj je prejel tudi vse potrebne zakramente.

NEMIRI PRETRESAJO SVET

Na Cipru je tekla kri

Zgleda, da je dal severnoameriški nastop na Daljnem Vzhodu tudi turškim vojaškim oblastem moralno oporo, da so se odločile za letalske kaznovalne nastope zoper ciprske Grke.

Najprej so 7. avgusta štiri turška reakcijska letala obstreljevala ciprsko pristanišče Polis. Nato so se čez dan ves čas nadaljevali boji med Grki in Turki na področju krajev Kokine in Mansure ter v predmestjih glavnega mesta Nikozije. Kokina je glavno turško oporišče na severozahodnem delu otoka. Poveljstvo Združenih narodov trdi, da so preko te vasi ciprski Turki dobivali vojake in orožje iz Turčije. Če bi Kokina padla v roke ciprskih Grkov, bi Turki zgrabili obalni pas na otoku, ki je pod njihovim nadzorstvom.

8. avgusta so turška letala izvedla z zažigalnimi raketami in s strojničnim ognjem koncentriran napad na grške položaje blizu Kokine. Obstreljevala so tudi ciprske izvidniške čolne.

Istovrstno je turška delegacija pred Varnostnim svetom v New Yorku zahtevala nujno sejo tega sveta, češ da »je treba proučiti hudi položaj, ki so ga ustvarili na Cipru stalni napadi ciprskih Grkov z namenom, da si s silo orožja podvržejo turško skupnost na Cipru.

Turški voditelj na Cipru pa je s svoje strani poslal tajniku OZN U Tantu pismo, v katerem poziva Združene narode, naj prepričajo, da bi turški prebivalci Kokine, katerim so Grki 5. avgusta ukiniteli dobavljanje vode, umrli od žeje.

V nedeljo 9. avgusta so turška letala, 64 po številu, ob 11,45 znova pričela z napadi. Število mrtvih je preseglo 30, ranjenih pa je bilo od zračnih napadov 230 oseb. Severno-zapadni del otoka je poln opustošenja. Povsod je videti razdejana poslopja in še od požarov kadeče se hiše. Samo v kraju Pomos je zgorelo dve tretjini hiš.

Med tem je predsednik Cipra nadškof Makarios — ki ima mnogo krivde na vseh teh dogodkih — postavil turškim letalskim silam ultimatum. Zagrožil je, če do 15.30 krajevnega časa ne prenehajo z napadi, da bodo ciprske čete začele s splošnim napadom na vsa turška naselja na otoku. Obenem je sporočil vladi ZDA, da bo zaprosil za vojaško pomoč Sovjetsko zvezo, egiptovskega Nasserja in Sirijo.

Ker so istočasno pritisnili tudi Amerikanci in Angleži na Turke, so ti objavili, da bodo ob 16 (ob 15 italijanske ure) prenehali z letalskimi operacijami. Tako se je zaenkrat končalo nasilje iz zraka. Seveda pa nihče ne ve, koliko časa bo to krhko premirje držalo, saj je jasno, da ob tako razvnetih strasteh vsaka malenkost zadostuje, da pride do novih krvavih spopadov.

V ponedeljek 10. avgusta je bilo na otoku relativno mirno. Predstavnik ciprske vlade je izjavil, da bo njegova vlada v celoti spoštovala resolucijo Varnostnega sveta, ki zahteva ustavitve sovražnosti na Cipru. Zastopnik grške vlade pa je dejal: »Smo na poti mirne rešitve, če bo turška vlada spoštovala resolucijo Varnostnega sveta. Turški poslanik v Atenah pa je tudi s svoje strani v razgovoru z grškim zunanjim ministrom poudaril, da bo Turčija spoštovala ukaz o ustavitvi sovražnosti. Pač pa je turška vlada sporočila angleški vladi, da se bodo nadaljevali preleti ciprskega ozemlja, toda bombnih napadov ta letala ne bodo izvajala, dokler bo trajalo premirje.

Ves svobodni svet to pot upa, da bo nedolžno prelita kri zadnjih dni vplivala na vse, ki imajo usodo trpečega otoka v rokah, da bodo v bodoče vse storili, da se ne ponovijo krvave ure, ki jih je doživelo ciprsko prebivalstvo.

Kongo v razsolu

Uporniško gibanje v Kongu, ki ga vodi Soumialot, zavzema vedno večji obseg. Nihče pravzaprav ne ve, kaj misli ta »novi Lumumba«, kot se označuje samega sebe in kakšne cilje zasleduje. Nekateri trdijo, da se je solal v Moskvi, drugi da v Pekingu. On pa pravi o sebi, da ni komunist, da pa je pripravljen sprejeti pomoč od vsakogar, ki mu jo nudi. Vse kaže, da ga najbolj podpira rdeča Kitajska, ki ima svoje poslaništvo v sosednji državi Burundi. Sedaj je star 43 let in je bil pred časom prefekt province Kindu.

Največji uspeh je ta Soumialot doživel pretekli teden. V njegove roke je padlo tretje največje mesto v Kongu, Stanleyville. Centralna kongoška vlada v Leopoldvillu, ki jo vodi znani voditelj Katange Mojzes Combe, je praktično zoper tega novega upornika brez moči. Prvič so razdajale

silno velike (Stanleyville je 1300 km proč od Leopoldville), drugič pa je morala vladnih čet silno nizka. Mnogi od častnikov in moštva so pristaši levičarskih voditeljev Lumumba in Gizenge.

Vendar se je proti koncu tedna vojna sreča malo nasmehnila tudi Combeju. Od delki vladnih čet so namreč pognali upornike iz mesta Baudoinville, ki je bilo več dni v njih rokah.

Sedaj išče Combe vojaške pomoči pri Severnoamerikancih in Belgijcih. Ze sedaj so dale letno ZDA Kongu 30 milijonov dolarjev pomoči, kar se pa ni dosti poznalo, kajti Kongo je sod brez dna, kjer vsaka denarna pomoč izpuhti, preden pride do naslovljenca. Tako približno je bilo s Cangkajskovo Kitajsko, ki je naravnost pripravila komunizmu pot s svojo korumpiranostjo. Kdo ve, če Konga ne čaka podobna usoda?

Henrik Černigoj

V petek 1. avgusta je umrl v Lokavcu pri Ajdovščini, v častitljivi starosti 90 let biseromašnik Henrik Černigoj, župnik v pokouju. V malo več kot sedmih mesecih je smrt trikratno posegla v duhovniške vrste črniškega dekanata: dne 29. decembra 1963 je preminul msgr. Alojzij Filipič, prodekan in župnik batuški; dne 22. maja 1964 g. Martin Kodrič, dekan in župnik črniški, zdaj pa še g. Henrik Černigoj, starosta novogoriške duhovščine.

Biseromašnik Henrik Černigoj se je rodil v Dobravljah dne 7. oktobra 1874. Oče Jožef je bil znan knjigovez, zato so jim po domače pravili pri »Bukvarjevih«. Ljudsko šolo je obiskoval v Sv. Križu. Nato je vstopil v goriško malo semenišče, ki ga je tedaj vodil dr. Anton Mahnič. Leta 1897 je prestopil v bogoslovno semenišče. V duhovnika je bil posvečen dne 20. julija 1898 in pel novo mašo v Sv. Križu dne 7. avgusta 1898.

Knez nadškof Jakob Missia je poslal novomašnika Černigoja v Devin, kjer je ostal tri leta. Poleg rednega kaplanskega dela je podjetni duhovnik opravljal tudi službo občinskega tajnika in veliko prispeval k temu, da se je zidal »Občinski dekan«, v katerem so uredili prostore za ljudsko šolo in za županske urade. Dne 21. septembra 1901 je bil premeščen za vikarja v Velike Zabljne in tam ostal sedem let. Oskrbel je nov križev pot, preuredil kor za orgle in izposloval od nadškofa ustanovitev samostojne župnije v Vel. Zabljah. Dne 20. maja 1908 ga je nadškof Sedej premeštil za vikarja v Lokavcu, kjer je ostal celih 56 let do svoje smrti.

Župnik Henrik Černigoj je razvil v Lokavcu zelo intenzivno versko življenje. Leta 1911 je ustanovil deklški Marijino družbo, ki je bila ena izmed najbolj cvetočih na Vipavskem. Zelo se je trudil za vzgojo šolske mladine in dosegel, da se je zidalo novo šolsko poslopje, ki ga je tudi sam blagoslovil. V letih 1933-35 je izpeljal svoje največje delo: zidanje nove cerkve in župnišča. Gradbeni načrt je izdelal arh. Fabiani, dela pa je izvršil lokavški zidarSKI mojster Venceslav Lozar. Cerkev je blagoslovil črniški dekan msgr. Lojze Novak.

Gospod Henrik je bil tih, vesten, moder duhovnik, zelo navezan na svoje vernike, s katerimi je preživel dve svetovni vojni. Avgusta 1948 je med njimi obhajal zlato mašo in deset let pozneje, dne 10. avgusta 1958 pa še biserno sv. mašo. Neskončno je bil vesel, ko je dne 13. julija 1958 spremljal pred oltar novomašnika Angela Batiča, rojaka iz Lokavca, in ko je leto pozneje, septembra 1959, organiziral v Lokavcu zelo uspešni sveti misijon. Nato se je biseromašnik umaknil v zatišje in prepustil dušno oskrbo ajdovskemu župniku.

Pokojnik izhaja iz zelo spoštovane Černigojeve družine v Dobravljah: Henrikov brat Franton je bil sprva župnik v Kamnjam in nato v Kozani; brat Karlo je bil župan v Sv. Križu in se je v času fašističnega preganjanja umaknil v Tržič, kjer je odprl znano zlatarno; sestra Ana je poročila nadučitelja Karla Bratina v Vel. Zabljah in vzgojila v duhovnika sina Dušana, druga sestra se je poročila k Vrtočevim v Vel. Zabljah: kar štirje njeni otroci so se posvetili Bogu, med njimi jezuit p. Venceslav Vrtovec in sedanji dornberški župnik in dekan g. Stanko Vrtovec.

POKOJNIKOV POGREB

Pogreb pok. Černigoja je bil v nedeljo 10. avgusta ob 5h popoldne. Udeležili so

Čudež v Bolseni in bazilika v Orvietu

Romanje sv. očeta Pavla VI. pretekli tork v Orvietu je po vsem svetu zbudilo zanimanje za to mesto in za čudež, ki se je zgodil v Bolseni. Poglejmo, kako je bilo s to zadevo.

CUDEZ V BOLSENI

Smo v letu 1264. Tedaj je Cerkev vladal papež Urban IV., doma iz Flamske (današnja severna Belgija). Za Cerkev so bili tedaj težki časi, ker je v Italiji divjal boj med guelfi (papežem in njegovimi privrženci) ter med ghibellini (cesarjem in njegovimi zavezniki v Italiji). Te slednje je vodil Manfredi, sin cesarja Friderika II. Papež je pred Manfredijem zbežal iz Rima in se zatekel v mesto Orvietu, ki je bilo zelo utrjeno, kot se vsakdo lahko prepriča še danes. V tem mestu se je mudil Urban IV. z vsem svojim dvorom, ko se je v bližnji Bolseni zgodilo nekaj

čudnega. Duhovnik Peter iz Prage je maševal v cerkvi v Bolseni. Bil je na poti v Rim do papeža, ker so ga mučili težki dvomi o resničnem bivanju Jezusa pod podobo kruha in vina. Ker je zvedel, da se papež mudi v Orvietu, se je spotoma ustavil v Bolseni gotovo z namenom, da pojde v Orvietu namesto v Rim. Med mašo pa po posvečenju, ko prelomi sv. hostijo, začne ta krvaveti. Kri kaplja na korporal in na oltarni prt.

Njegovi dvomi so bili razpršeni.

BULA TRANSITURUS

Novica se raznese po mestu in pride tudi do Orvieta in do papeža. Je morda ta novica nagnila papeža, da je izdal bulo Transiturus, s katero je ustanovil praznik sv. Rešnjega Telesa? Zgodovinarji si niso edini. Dejstvo pa je, da je Urban IV. izdal to znamenito bulo dne 11. avgusta 1264 in z njo za vso Cerkev ukazal slovesno obhajanje praznika sv. Rešnjega Telesa. Prav v tistem času pa se je zgodil tudi omenjeni čudež v Bolseni.

ZACETKI PRAZNIKA SV. REŠNJEGA TELESA

Vendar eno drži, namreč da Urban IV. gotovo ni izdal te bule samo zaradi čudeža v Bolseni, temveč še iz drugih razlogov.

Omenili smo, da je bil doma iz Flamske. Tam pa so v mestu Liègeu že dalj časa obhajali praznik sv. Rešnjega Telesa s procesijo. Do tega je prišlo na pobudo pobožne redovnice Julijane, ki jo danes Cerkev prišteva med blažene. Ta redovnica iz Liègea je v začetku 13. stoletja imela različna zamaknenja in videnja. V teh ji je Jezus izrazil željo, naj doseže od cerkvenih oblasti, da se vpelje poseben praznik za čiščenje sv. Evharistije. Redovnica si ni upala na dan s prošnjo Jezusovo, ker se je bala. Potem pa se je zaupala sestri iz Anglije, blaženi Evi de Mont Cornillon. Ta jo je opogumila, da je razodela nadškofu v Liègeu, kar ji je Jezus naročil. Bilo je to okrog leta 1230. Kmalu

se je vnel oster boj v škofiji za novo pobožnost in proti njej. Proti je bil kapitelj stolne cerkve v Liègeu, zanj pa kanoniki iz cerkve sv. Martina. Spor je bil oster; vendar so v župniji sv. Martina začeli z novim praznikom in s procesijo. Zadeva se je vlekla in razdvojila duhove. Vanjo so posegli različni škofje in kardinali. Med zagovorniki je bil tudi arhidiakon v cerkvi sv. Martina Jacques Pantaleon. Vendar ne ena ne druga stran ni mogla dokončno rešiti zadeve.

Med tem časom je leta 1258 umrla redovnica Julijana, arhidiakon Pantaleon je pa zapustil Liège. Zdelo se je, da bo nova pobožnost usahnila med tolikimi nasprotniki. Toda štiri leta po smrti redovnice Julijane so v Liègeu zvedeli, da je bivši arhidiakon Jacques Pantaleon postal papež in si privzel ime Urban IV. Kot papežu so mu gotovo bili živo v spominu dogodki iz rodne škofije. Ker je sedaj imel oblast, je hotel zadevo o čiščenju sv. Rešnjega Telesa dokončno rešiti. Tako je prišlo do bule Transiturus, s katero je za vso Cerkev zaukazal, naj se v četrtek po binokostni osmini slovesno obhaja praznik sv. R. T. s procesijo.

Vendar je Urban IV. umrl še isto leto v začetku oktobra v Perugia. Njegova bule je šla v pozabo. Sele na cerkvenem zboru v mestu Vienne v Franciji leta 1310-1311 so se znova spomnili na bulo Transiturus in zaukazali, naj se po vsej Cerkvi izvaja. Od tega leta se torej obhaja praznik sv. Rešnjega Telesa. Takrat je vladal papež Klement V.

KRVAVI KORPORAL V ORVIETU

Kot smo omenili, je tudi papež Urban IV. zvedel za dogodek v Orvietu in ukazal kanonično preiskavo. Korporal so prenesli v Orvietu, ker je tedaj tam bival papež, in ga shranili v posebni kapeli. Ob koncu stoletja so začeli zidati novo katedralo, sedanjo čudovito baziliko. Gradili so jo več stoletij in pri njej dozidali posebno kapelo za sv. korporal. Tega so shranili v posebnem relikvijariju, ki je čudovita zlatarska umetnina, delo Hugolina iz Vierri (leta 1338). V Orvietu so tudi prvi začeli z evharistično procesijo, potem ko je papež Klement V. znova zaukazal, naj se obhaja praznik sv. Rešnjega Telesa. Ta procesija se vrši v Orvietu še danes vsako leto, slovesno kakor v starodavnih časih.

Strašna nesreča v valovih Adiže

Leto za letom zahtevajo morja in reke svoje žrtve v vročih poletnih dneh. Vendar nesreča, ki je zadela družino preproste kmetovavca Nale v Colombaru v Padski nižini, daleč prekaša vse ostale. Zvečer, ko sta se oče in mati, starši petero še nedoraslih otrok, vrnila z dela na polju domov, sta našla hišo prazno. O otrokih ni bilo sledu. Družina Nale je šele pred kratkim prišla v Padsko nižino in oče je otrokom strogo prepovedal, da bi se kopali v nevarni reki Adiži. Kot bi slutil, da so njegovo prepoved prekršili, se je naglo podal na obrežje reke, a vse je bilo tiho in prazno. Iskal je med grmičevjem in končno našel obleko in čevlje, ki so jih otroci pustili na obrežju, preden so šli v vodo. Nesrečnemu očetu je prišla na pomoč vsa vas in z združenimi močmi se jim je posrečilo, da so po dvanajstih urah našli vseh šest trupel utopljenih otrok. Nihče ne ve, kako je prišlo do te strašne tragedije. Otroci, ki niso znali plavati, — najmlajši je imel osem in najstarejši 14 let — so brčkone zašli v vrtinec in voda jih je potegnila v globine.

Širite „Katoliški glas“

Strašna nesreča je globoko odjeknila med prebivalstvom, ki skuša na vse načine potolažiti nesrečne starše, ki so na mah ostali sami brez otrok.

V nedeljo 9. avgusta se je vršil pogreb nesrečnih žrtev, katerega se je udeležilo ogromno ljudstva. Padovanski nadškof je v cerkvi prečital žalni brzojav sv. očeta, v katerem izreka nesrečnim staršem svojo globoko sožalje. Sv. oče je poslal staršem tudi denarno pomoč. Poleg vaščanov in ljudi iz okoliških vasi se je pogreba udeležilo tudi veliko število tujecev, ki so tisto usodno noč, ko so v reki iskali otroke, šli tam mimo. Ustavili so se in vse avtomobilske luči usmerili na reko in jo tako razsvetlili. Solidarna pomoč vseh pa je pripomogla le v toliko, da so našli trupla nesrečnih otrok in jih vrnili žalostnim staršem.

Sv. oče Pavel VI. je podpisal novo okrožnico

V nedeljo 9. avgusta je podpisal sv. oče Pavel VI. v svoji poletni rezidenci v Castelgandolfo svojo prvo okrožnico, ki nosi naslov »Ecclesiam suam« (Svojo Cerkev). Okrožnica ima 54 strani in je sestavljena v latinščini. Vsa svečanost podpisa je trajala četr ure, od 11,30 do 11,45.

Ob priliki opoldanskega blagoslova zbrani množici je papež Pavel VI. v kratkem nagovoru razložil vsebino okrožnice. Dejal je: »Okrožnica govori o Cerkvi najprej pod zgodovinskim vidikom. Cerkev se nikdar ne postara, temveč je vedno vir novih vzpodbud. Nato je Cerkev prikazana v njeni socialni vlogi, ki jo ima v družbi. Ona družbi ljudi, skrbi za soglasje, sožitje in mir med narodi in oznanja spoštovanje človekove osebnosti. Cerkev je pa tudi najprej živeči Kristus med nami. Kot taka nam pomaga najti stik z Njim in nas potom zakramentov vključuje vanj. Trdno upamo,« je sv. oče zaključil svoj nagovor, »da bo naša nova okrožnica pomnožila v vernikih ljubezen in spoštovanje do Kristusove Cerkve, kateri vsi pripadamo in katero moramo vsi braniti.«

Msgr. Willebrands je bil posvečen v škofa

Msgr. Willebrands, tajnik Sekretariata za zedinjenje kristjanov, ki ga vodi znani nemški kardinal p. Avgustin Bea SJ, je prejel nedavno iz rok sv. očeta Pavla VI. škofovsko posvečenje. Po posvetitvi mu je sv. oče izrekel željo, naj bi njegova služba pripomogla k pospešitvi tako zaželenega zedinjenja med kristjani.

Sv. oče je obiskal Orvietu

V tork 11. avgusta je sv. oče dospel v helikopterju v mesto Orvietu, slavno po svoji baziliki in po čudežnem korporalu, ki ga v njej hranijo. Spremljali so ga trije kardinali (Traglia, Cicognani, Coppello) in 25 škofov. V katedrali ga je najprej pozdravil krajevni škof msgr. Dondeo, nato pa je sv. oče opravil sveto mašo. Po evangeliju je naslovil na zbrane vernike in ves svet svoj »messaggio di Orvietu« — poslanico iz Orvieta. V njej je povdaril, da če si sodobni človek želi materialnega kruha, naj ne misli, da mora zato prezirati nadnaravni kruh, božjo resnico in Cerkev. Zaklad vere in krščanske tradicije ne spadajo v stvarno šaro, temveč če hoče današnji svet imeti kruh in

mir ter uživati socialni napredek, naj ve, da brez Kristusa, iskanja božjega kraljestva in vere v Evharistijo tega ne bo dosegel. — Ura je bila 20,30, ko se je sveti oče poslovil od Orvieta, sedel v avto in se odpeljal proti 100 km oddaljeni svoji poletni rezidenci v Castel Gandolfo.

Tudi na Južnem Tirolskem živi jezik pri sv. maši

Nadškof Aleksander Gottardi in škof Joseph Gargitter sta skupno podpisala dekret, ki se nanaša na uporabo živega jezika pri sv. maši in velja od 1. julija t.l. za tridentinsko (Trento) nadškofijo in briksenško (Brixen - Bressanone) škofijo. Obe škofiji sestavljata avtonomno pokrajino Trento-Alto Adige (Južna Tirolska). Po tem dekretu bo ob nedeljah in zapovedanih praznikih prebral duhovnik pri sv. maši berilo in evangelij, obrnjen k ljudstvu, vedno v jeziku, v katerem sledi nato pridiga; med tednom pa v tistem jeziku, ki ga govori večina vernikov, ki so pri sv. maši navzoči. Kar se tiče slovesnih in privatnih maš, pa ostane zaenkrat vse po starem.

Ker so jezikovne razmere pri nas podobne onim na Tridentinskem in na Juž. Tirolskem, bi bilo želeno, da bi tudi pri nas kmalu prišlo do odločb, ki bi v duhu krščanske strpnosti uredile uporabo živega jezika — tako italijanskega kot slovenskega — na področju tržaške, goriške in videmske škofije.

Nova razmejitev škofij Trento in Briksen

Nadškofija Trento je iz starih časov imela vključeno pod svojo oblast tudi del province Bozen (Bolzano), kjer živijo nemško govoreči Južni Tirolci. Sedaj je po dogovoru med italijansko vlado in Sv. Stolico prišlo do bistvenih sprememb. Vse župnije v provinci Bozen, kjer se govori nemško, so bile izločene iz trentske nadškofije in priključene škofiji Brixen. Nova škofija, ki se bo v bodoče krila z mejami province Bozen in vključevala vse Južne Tirolece, bo nosila ime Bozen-Brixen.

Zrušil se je vodni hranilnik

V Ravenni se je v nedeljo 9. t. m. nenadoma zrušil rezervoar za vodo, visok 45 metrov. Postavljen je bil na cementne stebre in je oskrboval z vodo vse mesto. Zgradili so ga šele pred štirimi leti in je stal 30 milijonov lir.

Pravice državljanov

V svojem članku »Una strada democratica per la minoranza slovena«, ki ga je objavil, kakor že povedano, »Il popolo del Friuli-Venezia Giulia« z dne 21. julija, Guido Botteri, tajnik tržaške Krščanske demokracije, izjavlja, da je država dolžna priznati in krepiti ohranitev tistih naših narodnostnih dobrin, ki karakterizirajo človeško osebo. Trdi pa, da imamo mi Slovenci dolžnost lojalnosti do italijanske države. Lojalnost da ne obstoji v tem, da plačujemo davke in služimo vojake, ampak da se izkažemo kot sila, ki stvarno teži za tem, da s pozitivnimi doprinosi, z velikodušno prisotnostjo, z moralnim in razumskim zanosom izboljšamo splošne pogoje celotne državne skupnosti, in tako preprečujemo, da bi se važnost narodnostnih prvin poudarjala v taki meri, da bi jih stavili nad človeške vrednote, kakor da bi bilo to, kar je lastno človeštvu, v službi tega, kar je lastno narodu.

Botteri pravi dalje, da moramo slovenski in italijanski demokrati graditi na ruševinah in zločinah fašizma in komunizma ter nadaljevati pot, ki jo je papeževa okrožnica »Mir na zemlji« prikazala kot najvišjo in najplemenitejšo. »Pot, ki postavlja v središče človeka in interese človeške osebe.« S tem v zvezi trdi gospod Botteri, da so italijanski demokrati trpeli, kadar so nam (fašisti?) s klobutami hoteli preprečiti, da bi govorili slovenski.

Glede dolžnosti lojalnosti nas Slovencev do italijanske države in sestavin, ki naj to dolžnost karakterizirajo, svetujem gospodu Botteriju, naj preštudira razpravo v dveh knjigah patra L. Taparellija »Saggio teoretico di diritto naturale appoggiato sul fatto« (Rim, Civiltà Cattolica, 1928). Naučil se bo marsikaj zanimivega in zlasti to, da državljan niso dolžni ubogati, kadar država krši naravne pravice državljanov. In kako naj jo ljubijo, če jim osporava najosnovnejše naravne pravice, kot je pravica jezika tudi v javnih odnosih?

Iz Botterijevega članka namreč izhaja, da moramo Slovenci napeti vse svoje sile in vse žrtvovati za dobrobit države in ne dajati glavno važnost našim narodnostnim značilnostim, ki ne morejo služiti državnim. Po njegovem mnenju je torej naša zahteva, da smemo rabiti svoj jezik v odnosih z javnimi oblastmi, pretirana in nad vrednotami človeka!

Ali pa ni jezik eden od glavnih, rekel bi bistveni odraz narodnostne značilnosti?

Le ne preveč zavijanja, gospod Botteri! Mi Slovenci vršimo vso svojo dolžnost do države in ji izkazujemo lojalnost, ko plačujemo davke, služimo vojake in spoštujemo zakone. Na kongresu goriške KD decembra 1963 je bila postavljena samo zahteva, naj Slovenci ne uganjamo iredentizma. Ta zahteva je upravičena, seveda pod pogojem, da država spoštuje vse naše naravne pravice. Sicer bi državljanji imeli pravico do nepokorščine, bi zaključil pater Taparelli, ki pravi, da: »... il comando obbliga il suddito benchè questi non vegga in esso la ragione di pubblico bene, purchè non vi scorga una evidente violazione del diritto naturale.«

Spoštujte vse naše pravice, tudi jezikovne v odnosih do javnih oblasti, in mi bomo storili vse več kot plačevali davke in služili vojake! To je naravno in samo po sebi umevno.

Salvemini (»Mussolini diplomatico«, L'Espresso, 1952) pravi, da so fašisti trdili, da fašizem nas Slovencev ni tlačil, ampak da nas je hotel samo pripraviti k temu,

da bi bili bolj spoštljivi do Italije in da bi se hvaležno združili z italijanskim narodom. (Secondo i fašisti, il fascismo non opprimeva »le poche decine di migliaia (sic!) di slavi« entro i confini italiani. Ma voleva solo »creare fra le minoranze nazionali un atteggiamento di rispettosa fedeltà verso l'Italia e di grata (sic!) adesione alla nazione.«)

Zdi se mi, da se Botterijeva zahteva po naši splošni vdanosti državi in fašistično prizadevanje za doseg »spoštljive zvestobe in hvaležnosti za združevanje« precej močno ujemata...

Razliko najdemo morda v tem, da nam Botteri obljublja spoštovanje naših pravic, seveda ne vseh, verjetno pod pogojem naše splošne vdanosti. Toda tudi fašisti so pravili: prvo dolžnosti, potem šele pravice. (Prima i doveri, poi i diritti.)

Trditev gospoda Botterija, da so italijanski demokrati trpeli, kadar so nam fašisti s klobutami branili govoriti slovenski, je čudna in dvomljiva, skoro bi rekel, da ne odgovarja resnici. Ne poznam niti enega takega primera in vem, da so skoro stoo odstotno tudi »italijanski (povojni) demokrati« nosili črno srjaco in javno odobraval fašistično nasilno raznarodovanje in nečloveško sodno preganjanje Slovencev. Vem tudi to, da so mnogi taki »italijanski demokrati« takoj po vojni zasedli prva mesta oblasti in nam jeli osporavati naše pravice.

Dr. AVGUST SFILIGOJ

Ogenj pod pepelom

»Po nasilni ukinitvi revije PERSPEKTIVE se je začela za mladino v Sloveniji nova doba. Ukrep kot tak je zelo slabo odjeknil predvsem med dijaki in akademiki, da je še marsikateri »mlačež« začel misliti drugače. Naša mladina noče misliti tako kot ukazuje partija.«

Tako se je izrazil mlad izobraženez iz Slovenije.

Režim se prav dobro zaveda nevarnosti tega stanja, zato je stopil v odprt boj proti tem »nezdravim in nekulturnim pojavom«.

Seveda ne gre tu za nobeno gibanje ali kaj podobnega, pač pa za osnovni pojem svobode in svobodnega mišljenja, ki ga dijaki vedno prvi branijo. Mladina v Sloveniji noče več misliti tako kot zapoveduje režim. Prvi med takimi so ravno sinovi komunističnih voditeljev. Ljubljanska univerza nosi prvenstvo. Torej mladina, ki je zrasla iz komunizma, ki je idejno še materialistična, si danes želi in hoče več svobode, hoče misliti sama, brez »pomoci režima«. Odpor proti sedanjemu režimu se širi vedno bolj, zato so na vrsti razni »tilhi« ukrepi proti tem »neodgovornim elementom«, a marsikaj prihaja na dan in bo še prišlo.

Jugoslovanski komunizem zgublja svojo oblast nad novo generacijo. Pa saj drugače tudi biti ne more. Svoboda je le ena in nedeljiva, pa naj gre za ljudi pred ali za železno zaveso.

xy

Ob kipu Brezmadežne pred lursko baziliko se v jutru 14. julija mogočno odraža slovenska romarska zastava s podobo svete božje Porodnice

FILM

Revna sezona 1963-64

Končana je filmska sezona 1963-64, zato je prav, da spregovorimo o tem nekaj besed. V kino dvoranah se sedaj predvajajo stari filmi, tudi taki, ki smo jih videli pred desetimi in več leti.

Letošnja filmska sezona se je zaključila prej kot prejšnja leta. Na filmskih platnih prikazujejo tudi taka dela, ki smo jih že zdavnaj lahko gledali po televiziji. In to je prvo znamenje, prvi dokaz, da je filmska kriza globoka. Ta kriza se je začela že lansko leto, a sedaj je postala vsakomur vidna. V zadnji sezoni je bilo izdelanih manj filmov, a to je zadostovalo, da je novih filmov zmanjkalo že v prvi polovici maja.

Naj se obrnemo malo nazaj v preteklo sezono. Med 70 filmi je bilo samo 23 italijanskih in tudi najboljši med njimi so dosegli le povprečni trgovski uspeh v primerjavi z drugimi deželami.

»La ragazza di Bube« je komaj na osemnajstem mestu; »Roke nad mestom«, ki je na lanskem beneškem festivalu prejel zlatega leva, je na petdesetem mestu, »Učitelj iz Vigevana« je 17., »La noia« 22., »Zaničevanje« 58. Med italijanskimi deli preteklo sezono homo zamenjal iskali umetniško, razen morda v majhni meri »La ragazza di Bube« in Fellinijev »8½«, ki je prejel celo vrsto narodnih in mednarodnih nagrad. Vendar ta dva filma ne moreta opravičiti italijanske kinematografije, ki je nekoč v enem samem letu izdelala kar 200 filmov.

Tudi v drugih deželah ni stanje bolj cvetoče. V Franciji se dogaja približno isto kot v Italiji. Po prenehanju »novega vala« se je francoski kino zaustavil in vse kaže, da za enkrat ne more naprej. »Grad na Švedskem« Rogerja Vadima je skupek raznih pomanjkljivosti tega režiserja. Iz Nemčije, iz Spanije in iz Vzhodne Evrope ni prišlo skoraj nič novega, niti kakovostno niti številčno.

Edina kinematografija, ki je kriza še ni zajela, je angleška. V pretekli sezoni nam je nudila kar tri zelo dobre filme: »Lawrence Arabski«, »Tom Jones« in »Lažnivec Billy«, ki so med seboj zelo različni, a ki prav zato kažejo, da kino lahko najde še mnogo navdihov.

Združene Države Severne Amerike so imele največ koristi od krize evropskega kina in so se v zadnji sezoni spet dvignile, če ne na nekdanjo stopnjo, pa vsaj iz otopelosti zadnjih let. Ameriški filmi so lani doživeli največji trgovski uspeh: »Kleopatra«, »Osvojitev Zapada«, »Sciarada«, »Veliki beg«, »Nedelja v New Yorku«, »Dr. Stranamore«, »Sedem dni v maju«, »Kardinal«. Nekateri od teh so bili tudi idejno precej dobri.

Vtis filmskega gledavca je danes ta, da je kinematografija pred odločilnim trenutkom: na eni strani se zdi, da se bo spet obnovila z novimi oblikami, na drugi pa, da se bliža svojemu propadu. Gre samo za dobo kratkega časa: kmalu se bo videlo, če se sedma umetnost bliža zatonu kot množična predstava ali pa če se z novimi silami spet loti boja s svojim najnevarnejšim tekmečem: s televizijo.

Mira

ZA DOBRO VOLJO

Hruščev in žena

Nekoč je pri kosilu Hruščev rekel svoji ženi:

»Boš videla, da bo komunizem kmalu zavladal po celem svetu.«

»Za božjo voljo,« je prestrašena odvrnila žena, »kam pojdemo potem po pšenico?«

mi je ob slovesu priporočal msgr. Novak. »In Nemcem ne silite več v pest!« je klical za menoj.

Počasi sem kolesaril. Cesta je bila hudobno izvožena, razstreljeni mostovi le za silo pokriti s tramovi in deskami. Osmojeno drevje in črna pogorišča, ki so se zlovesče režala ob poti, so zgovorno pričala o vojnih grozotah.

JAZ PA SEM STALA NA GORI KAKOR PREJ

Ko sem vstopil v svetokriško mesto, sem zagledal na trgu gručo ljudi, ki je zvedavo obkrožala ambulanto goriškega Zelenega križa.

»Po svetogorske patre so prišli,« mi je pravil gospod Mravlje. »Končno smo le zvedeli, kako so se dogodki razvijali v Gorici. P. Viljem nam je povedal cel kup goriških novic. Zdjaj razumem marsikaj!«

Pospremil me je proti samostanu in pravil: »Zadnje dni je trda predla našim samostancem. Zivilske zaloge so pošle, živil na nakaznice ni več, pa toliko gostov v hiši! Repo in krompir so otepal. Pa

Radio Trst A

Spored od 16. do 22. avgusta

Nedelja: 9.30 Sonce in dež v slovenski pesmi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Čudežni vrta«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 16.00 Malo znane velike ljubezni: (4) Franc Jeza: »Paul Gauguin in južnomorsko dekle«. — 21.00 Iz slovenske folklorne: Lelja Rehar: »Pojmo na Svete Lušarje Marijo častite«.

Ponedeljek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 19.00 Tržaški pianisti: Franco Agostini. — 19.15 Iz lovčevih zapiskov: Ivan Rudolf: (12) »Na divjega petelina«. — 20.30 Wolfgang Amadeus Mozart: Figarova svatba

Torek: 12.15 Ženski liki. — 18.30 Simfonična dela Richarda Straussa. — 19.15 Pripovedke o narodnih junakih: (7) »Ivanhoe«. Napisal Joško Lukec. — 21.00 Radijska novela: »Volčji maček«.

Sreda: 11.45 Folklorni mozaik. — 12.15 Pogled na svet. — 18.30 Orkester v osemnajstem stoletju. — 18.55 Slovenske romantične lirike. — 19.15 Tržaška gledališča: Claudio Gherbitz: (7) »Filodrammatico«.

Četrtek: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci. — 12.15 Potovanje po Italiji. — 18.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor »Giuseppe Tartini« iz Trsta, ki ga vodi Giorgio Kirschner. — 18.30 Kvarter v dvanajstem stoletju. — 19.15 Gradovi na Goriškem: (1) »Goriški grad«. Napisal Rado Bednarik. — 21.00 »Prijatelj«, radijska drama.

Petek: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Zena in dom. — 18.30 Najlepše romantične simfonije. — 19.15 Jadransko morje: Gajmir Budal: (17) »Zivalstvo in rastlinstvo«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Zavojevci gora: Dušan Pertot: (7) »Prvi vzpon na Aconcagua«. — 15.00 »Volan«. Oddaja za Avtomobiliste. — 15.30 »Hči Mate-Hari«, radijska drama. — 18.30 Slovenski in jugoslovanski skladatelji. — 18.55 Predelava folklorne glasbe. — 19.15 Počitniška srečanja, pripravil Saša Martelanc. — 20.45 Zbor »Prosek-Kontovelc«, ki ga vodi Ignacij Ota.

Umrla je babica bivšega predsednika Kennedyja

V svoji hiši v Bostonu je v visoki starosti 98 let umrla babica umorjenega predsednika Kennedyja, gospa Mary Josephine Fitzgerald. Umrla je, ne da bi zvedela za tragično smrt svojega priljubljenega nečaka Johna. Zaradi njene visoke starosti ji tega niso hoteli povedati.

Gospa Fitzgerald je bila vdova po Honeyu Fitzgeraldu, ki je bil dvakrat bostonski župan. Njena hči Rose se je poročila z bivšim odposlanikom ZDA v Angliji in imela devet otrok, med njimi tudi Johna, bodočega predsednika ZDA. Babica je svojega vnuka Johna videla zadnjč leta 1962, ko je prišel v Boston zaradi volitev. Preteklo poletje se je slikala za neko spominsko družinsko sliko z desetimi izmed 39 pranečakov.

Rusi se pripravljajo na nov polet v vesolje

Malo je Moskovčanov, ki bi ne bili prepričani, da se na področju Aralskega jezera ne pripravljajo nov polet v vesolje. Govorijo o treh astronautih, ki naj bi v dveh vesoljskih ladajah poleteli v vseмирje. Te govorce še bolj podčrtava dejstvo, da so v naselju kozmonavtov in znanstvenikov ostale doma le žene in otroci.

Ob dvajsetletnici

43.

CERKOVNIKA JE RAZNESLO

Zvonček na vratih je presunljivo zapel, v veži so zadoneli hitri koraki, vrata so se sunkovito odprla, na vratih pa se je pojavil zasopel možki. »Málovškega cerkovnika je raznesla granata!« je kričnil. »Moj Bog!« je skočil pokonci msgr. Novak. »Ali do smrti?«

»Na Planini je kopal jamo, da zasuje mrtve partizane, pod cesto mu je eksplozirala ročna granata in ga hudo razmesarila. Se diha, težko je ranjen, nujen je kirurški poseg!«

»Brez zdravnikarja smo! Prevoz v Gorico pa je nemogoč, ker se nihče ne drzne z vozom na pot. Naj nam pomaga Marija svetogorska! Ponesrečenca brž prinesite sem dol, sam stečem iskat vozniaka!«

Z vipavskimi sva razumela, da je razgovora konec.

»Lojze!« je rekel sobrat, »nova dolžnost

te kliče. Pa tudi sam moram na pot. Daleč je Vipava, v Ajdovščini se oddahnem. Pa v Boga zaupajmo. Kot je pisano: »Vr-zimo se v roke Gospodove, kajti kakor je velik, tako je tudi usmiljen!« (Sirah, 2, 18)

Poslovil se je.

»Vi pa me hipček počakajte!« me je ustavil črnški in odhitel v vas.

Rožina se je medtem otrešla mrščavice. »Se cerkovnika je zdaj razneslo!« je tožila. »Le kdaj bo konec gorja?« Nato mi je pripovedovala, kako nadlego so imeli z Nemoj v hiši. »Kurnik so nam spraznili in shrambo in sod v kleti so občutno nagnili. Nič niso vprašali, jema! so, kjer so kaj našli. Pa tako oblastno so se vedli, kot bi bila nebo in zemlja njihova izključna last.«

MATI BOŽJA SVETOGORSKA PRIDE NA POMOC

Odšla je v kuhinjo. Ponovno sem prelistal »Völkischer Beobachter«. V tem se je vrnil dekan Novak.

»Pravi čudež!« je vzklikal. »Mati božja s Sv. gore je posegla vmes. Tu in tam sem prosil za voz, a zaman. Ni ga, ki bi šel na pot! Ze sem se vračal, ko zaslišim v daljavi avto, vztrepečem in se ozrem proti ovinku, ki se na njem zdajci prikaže zeleni križ! Rešilni voz iz Gorice! In ustavi se tik pred menoj. Izstopi p. Viljem Endrizzi, frančiškanski predstojnik na Kostanjevici, in me vpraša, če je cesta proti Sv. Križu varna. Gre po patre in po svetogorsko Marijino podobo. Nihče v Gorici ni hotel na tako nevarno pot, edinole uprava Zelenega križa mu je dala na razpolago največji avto. Pomnil sem ga, da ni nevarnosti, in ga naprosil, naj bi na povratku vzel s seboj ranjenca in ga odpeljal v bolnišnico. Rad je privolil.«

»Izredna milost!« sem soglašal. »Svetogorska Mati božja je končala svoje poslanstvo na Vipavskem. Vrača se na Sv. goro. Se sam skočim v Sv. Križ, da se poslovim od visoke Obiskovavke! In da poprosim za njeno varstvo nad svoje vernike.«

»Lepo mi pozdravite kriškega in patre!«

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Opozorilo Goričanom

V goriškem mestu so se znova pojavile osebe, ki na vljuden način ustavljajo ljudi na cesti ali jih obiskujejo na domu ter jim s prijazno besedo govorijo o večnem zveličanju, za katero morajo poskrbeti, ker se bliža konec sveta. Te besede kažejo, da zelo dobro poznajo sv. pismo in svoje govore prepletajo s citati iz božjega razodetja. Za slovo ponudijo človeku knjižico v italijanskem jeziku z naslovom *«Ecco la vita! Poleg tega ponujajo še druge tiskane stvari.»*

Kogar take osebe obiščejo, naj se zaveda, da so to protestantski agitatorji in naj se zato ne dajo prevarati lepim besedam. Ni vse zlato, kar se sveti. Take osebe na lep način odslovite in se jim z enako prijaznostjo zahvalite z opravičilo, da v naši katoliški Cerkvi imamo že vse to, kar oni oznanjajo, in še več: imamo Marjo Devico, ki je oni ne častijo; imamo papeža, ki ga oni ne priznavajo; in imamo zakramente s sv. mašo, kar so vse oni zavrgli. Zato ne moremo zapustiti bolj bogate mize, da bi sedli k bolj revni.

Lepa marijanska slovesnost v Doberdolu

Dasi je še v nedeljo dopoldne lilo kot iz škafo, je nedeljsko popoldne hitro zubilo svoj svinčni obraz, in ko se je bližal večer, je bilo jasno, da se bo tradicionalno praznovanje Marije Snežne v Doberdolu lahko nemoteno izvršilo.

V vasi je vladalo res slavnostno razpoloženje. Vse hiše, kjer naj bi šla mimo procesija, so se pripravile na pozdrav mimoideči nebeski Kraljici. Rože na oknih, sveče, žarnice, lampiončki; vse je čakalo, da izrazi svoje počestvenje Mariji Devici.

Najprej so prispeli v Doberdolu pobojni Marijini častivci iz Gorice, Pevme, Podgore, Standreža, Sovodenj in Gaberji. G. Stefan Kleindienst, neumorni organizator romarskih potovanj, je tudi to pot prispel s svojim organizatorskim talentom. Poskrbel je za skupni avtobus, ki se je do Gaberji lepo napolnil in tako dal prav tistim, ki so se odločili za skupno vozilo.

Nato se je zbralo ob prihodu noči pred lepo okrašeno cerkvijo toliko vernikov, da je bilo svetišče daleč premajhno za vsa množico. Najprej je štandreški dekan g. Jože Zorž, ki je vodil tudi procesijo, podelil blagoslov z Najsvetejšim, nato pa se je razvila procesija s kipom Matere božje. Doberdole je bil kot ognjena reka: lučka pri lučki, ognjeni jeziki ob robu poti, sveče in žarnice na oknih, ogenj ljubezni do Marije tudi v srcih udeležencev, tako da je bilo doživljanje res nepopisno.

Duhovščina — prišlo je 12 gospodov iz Goriškega in Tržaškega — je med potjo prepevala litanije Matere božje, med tem ko je vsa množica pod vodstvom domačega pevskega zbora odgovarjala z Marijinimi odpevi.

Ob 21,30 se je procesija vrnila k cerkvi, kjer je že stal pred vhodom oder, ki naj bi služil živemu prizoru »Svetogorska Kraljica«.

Najprej je spregovoril zbranim vernikom g. Jože Jurak iz Gorice. Pokazal je na notranjo zvezo, ki jo ima svetišče Marije Snežne v Rimu s slovanskima bratoma sv. Cirilom in Metodrom in potom njih tudi s pokristjanjenjem našega naroda. Spomin na posvečenje Marijinega svetišča v Rimu nas vabi, da se spomnimo tudi Marijinih svetišč na naši zemlji, zlasti bazilike na Sveti gori, ki nam je goriškim in tržaškim Slovincem najbližja.

Izrazil je željo, da bi ohranili duha naših prednikov, ki so v romanjih na Sveto goro vedno gledali priliko za svojo duhovno obnovo in posvečenje.

V italijanski je povedal nekaj izbranih misli g. prof. Drago Butkovič, župni upravitelj Rupe in Peči.

Sledil je živni prizor »Svetogorska kraljica«, ki je zgrajen na besedilo pok. pisatelja prof. Jožeta Lovrenčiča. To, kar je recitator bral, so mladi igralci nato na odru predvajali. Vlogo Urške Ferligojeve je gđ. Marija Gergolet odigrala tako doživeto in spontano, da so vsi gledavci imeli občutek, kot da se je čas pomaknil nazaj v leto 1539., ko je Mati božja dala mladi pastirici naročilo, naj se na Skalnici sezida svetišče njej v čast.

Vsa Marijina slovesnost se je zaključila malo čez deseto uro s pesmijo »Marija skozi življenje«. Vsi, ki so se procesije in živega prizora udeležili, so odhajali notranje srečni in trdno odločeni, da se prihodnje leto tega slavnostnega spet udeležijo.

G. župniku Bogomilu Breclju, ki je vložil v pripravo in izvedbo te verske manifestacije toliko energije, ljubezni in požrtvovalnosti, pa naj povrne nebeska Mati njegove napore zlasti s tem, da se bo doberdolska fara ne le delno, temveč vsa zopet oklenila Tistega, ki je dejal o sebi: »Jaz sem pot, resnica in življenje!«

Štandrež

Preteklo sredo je bridka novica zadela in pretresla vso našo vas: mladi in prijazni trgovec Ladislav Nanut se je smrtno ponesrečil na poti v Trst. Kakor je delal že dolgo vrsto let, je tudi tisto jutro peljal zelenjavo na tržaški trg, a blizu Grljana ga je obšla slabost, zadela srčna

kap in mrtev se je sklonil nad svojim volanom. Avto je zadel ob cestno ograjo, se ustavil, in ko so prihiteli na pomoč drugi avtomobilisti, so našli mladega moža že mrtvega.

Nesreča je zelo potrla njegovo dobro družino: ženo Stefanijo in troje otrok. Joano, Nadjo in Rudija. Zdelo se jim je kar nemogoče, da so tako nenadoma zgubili ljubljenega moža in očeta, ki je le zanje živel in se trudil, da jim preskrbi prijeten dom in srečno bodočnost. Prav tako je bilo hudo sosedom in vašanom, saj je bil Ladi do vseh prijazen in tudi rad pomagal, kjer je le mogel.

Tudi za domačo cerkev je bil pokojnik velik dobitnik in je ob vsaki potrebi prostovoljno priskočil na pomoč ter iz prepričanja navajal svoje otroke, naj radi sodelujejo pri verskem življenju v župniji. Kako je bil pokojni Ladi vsem priljub-

ljen, se je zlasti pokazalo ob njegovem pogrebu v četrtek popoldne. Dolgi sprevod, zlasti moških, ga je spremljal na zadnji poti, številni venci so pričali o ljubezni in hvaležnosti ljudi do njega, cerkveni pevci so mu občutno zapeli zadnji pozdrav in trije duhovniki so blagoslovili njegovo krsto in zadnji dom s prošnjo za večni mir.

Naj izrazimo tudi v našem časopisu hvaležnost pokojniku za njegovo dobroto z željo, da mu dobri Bog v onstranstvu vse obilo poplača, težko prizadeti družini pa naj gre naše iskreno sožalje in prošnja za božjo pomoč in tolažbo v tej hudi preizkušnji.

Sovodnje

V nedeljo popoldne smo pokopali Karolino Pelicon, roj. Butkovič, ki je dočakala 82 let. Imela je trgovino z jestvinami. Svoj čas je marsikatero družino rešila iz zagate. Zato ji je Bog naklonil za njen pogreb po velikem dežju lepo in sončno vreme. — Naj v miru počiva!

Kot po drugih slovenskih vaseh, se tudi mi zabavamo s plesi in koncerti ter izbiramo »zvezdice«. Nekoč je ples prejel Dopolavoro, danes so prevzela to nalogo napredna društva. A ker smo sedaj bolj napredni kot v časih Dopolavora, plešemo kar po tri dni zaporedoma. — Kako dolgo pojde ta stvar naprej, ne vemo. Predvidevamo pa, če bomo tako napredovali, da bomo plesali sedem dni v tednu. Takrat bomo imeli paradži, ki ga naši »naprednjaki« napovedujejo.

Center za pomoč

V petek zvečer so se sestali v občinski palači zastopniki vseh zainteresiranih briških občin k pripravljani seji za ustanovitev centra za pomoč briškim kmetovavcem. Seji je predsedoval goriški zastopnik za kmetijstvo g. Vezil. Orisal je najprej naloge novega centra, ki naj bi služil tehnični in zadržni pomoči briškim kmetovavcem, v prvi vrsti vinogradnikom. Pomagali naj bi jim, da bi bil njihov pridelek vina po kakovosti čim boljši in da bi se tudi čim boljše prodal. Letos se obeta zelo dober pridelek vina, zato je zadeva kakovosti in prodaje vina velikega pomena. Pripravljano sejo so zaključili z ugotovitvijo, da mora odbor za pomoč kmetovavcem čimprej začeti s svojim delom, vsekakor še pred letošnjo trgovino.

Ribi ponovno sprejel mestni promet

Goričani so se oddahnili, ko so na ponedeljkovi seji občinskega sveta končno sklenili, da bo mestni promet šest mesecev urejevalo podjetje Ribi. Več podjetij je namreč poslalo svoje ponudbe, vendar se je občinska uprava odločila za imenovano podjetje, ker so bili njegovi pogoji boljše. Ribi bo sprejel v službo vse dosedanje uslužbenice mestnih avtobusov in podjetje ATA mu bo odstopilo svoja vozila za 5000 lir dnevno za vsak voz. Vozila bo imel Ribi toliko časa v najemu, dokler bo trajala časna uslužnost. Medtem pa bo občinski odbor iskal najbolj primerno rešitev o dokončni ureditvi mestnega prometa.

Začele so se sredpoletne počitnice

Velika italijanska industrijska podjetja so prekinila svoje delo za sredpoletne počitnice. Vsak jih želi preživeti čim lepše, zato hitijo v teh dneh ljudje na vse strani: k morju in jezerom, v hribe in na deželo, da se vsaj za 14 dni rešijo trušča velikih mest.

V Milanu je prekinilo svoje delo 80% industrijskih podjetij, in kar je še posebno omembe vredno, še celo nekaterne cerkve so zaprle vrata za poletne počitnice. V Turinu je pol milijona ljudi zapustilo mesto. — V Rimu je železniški promet zabeležil rekordno število. Računajo, da so rimske železnice zaslužile v teh počitnicah 15 odstotkov več kakor vsa prejšnja leta, in sicer poldrugo milijardo lir.

Ljudje bežijo na vse strani, da bi ušli mestni gneči in ropotu, a kamor pridejo, najdejo spet isto: prenapolnjenost cest in hotelov. Moderni človek ne najde nikjer več miru, največ zato, ker bežijo vsi v iste kraje, ob istem času, kakor da bi se bili ostali sami v božji naravi in se zamisliti sami vase.

Zavedni Slovinci v Avstraliji

Slovensko društvo v Sydneyju je ustanovilo dopisno šolo za pouk v slovensščini. Zanj se je priglasilo 50 otrok. Učenci te šole živijo po vseh krajih širne Avstralije. V Sydneyju obstoja poleg te šole še slovenski šolski tečaj »A. M. Slomšek«, katerega tudi obiskuje lepo število otrok.

Dne 20. junija je imelo Slovensko društvo v Sydneyju kresovanje z lepim kulturnim programom; 18. junija pa je društvo priredilo koncert slovenske pesmi pod vodstvom Ludvika Klakočarja.

Papež Pavel VI. ne pozna počitka

Od dneva svoje izvolitve za papeža si sv. oče Pavel VI. dejansko še ni privoščil izdatnega počitka. Čeprav je bil lani od 5. avgusta do 12. septembra na uradnem »oddihu« v Castelgandolfo, se ves čas ni premaknil od pisalne mize, kamor so ga priklenile priprave na predstoječe 2. zasedanje vatikanskega koncila. V Vatikanu pa je praktično vezan s svojim delom od jutra do pozne noči. Vstaja ob šestih zjutraj. Približno ob sedmih opravi sv. mašo v svoji privatni kapeli, nato pa streže pri sv. maši enemu svojih tajnikov. Od 8,45 do 1,30 zjutraj je nato zaposlen bodisi z delom v svoji delovni sobi, bodisi z avdiencami in raznimi obiski. Svoje delo prekine od časa do časa z molitvijo brevirja, rožnega venca, obiska Najsvetejšega. Te pobožne vaje vedno opravlja skupaj z obema tajnikoma. Zelo redko, dvakrat ali trikrat na mesec, obišče sv. oče vrt. V tem se bistveno razlikuje od papeža Pija XII., ki je vsak dan in ob vsakem vremenu ob istem času obiskal vatikanske vrtove. Splošno mnenje vseh, ki stojijo blizu sv. očeta, je, da papež Pavel VI. preveč dela. Je pa zaenkrat zelo trdnega zdravlja, dasi menijo zdravniki, da bi moral malo bolj paziti na svoje moči. Na to je mislil tudi kardinal Tisserant, ko je 23. junija čestital v imenu kurijskih kardinalov sv. očetu za god in mu dejal: »V zaupanju na svoje telesne rezerve in cvetoče zdravje je Vaša Svetost še pospešila silni ritem svojega dela. Mi Vas pri tem občudujemo, smo pa istočasno zaskrbljeni. Moderni način življenja, ki je prinesel s seboj nezdravo naglico, lahko tako izčrpa Vaše sile, da bo težko potem še popraviti zamujeno.«

R A Z N O

Innsbruck — nova škofija

Ko je leta 1918 Italija pomaknila svoje meje prav do Brennerja, je starodavna škofija Brixen (Bressanone) na Južnem Tirolskem ostala silno okrnjena. Večina škofije (Severna in Vzhodna Tirolska ter Predarlško) se je znašla v novi republiki Avstriji, manjši del škofije s sedežem v Brixnu pa je prišel pod Italijo. Od tedaj do letos je bil nato Innsbruck apostolska administratura (kot sedaj Nova Gorica ali Koper). Tirolci so neradi videli, da bi škofija Brixen tudi s strani Cerkve ostala uradno potrjeno omenjena na ozemlje italijanske države. Toda čas gre naprej svojo pot. Danes je jasno, da je ne-realno računati, da bi briksenška škofija še kdaj prišla do izgubljenega ozemlja. Tudi avstrijska vlada je bila istega mnenja. Tako je prišlo na Dunaju med Cerkvijo in avstrijskimi oblastmi do pogodbe, po kateri se ozemlje briksenške škofije, ki leži v Avstriji, izloči iz briksenške škofije ter ustanovi nova škofija Innsbruck, ki bo pripadala salzburški cerkveni provinci. — Menimo, da bo do podobne ureditve moralo priti prej ali slej tudi z ozemlji goriške, tržaško-kopske in reške škofije, ki so bili l. 1947 priključena Jugoslaviji. V Cerkvi mora zmagati načelo: Dobro duš — najvišji zakon, nad vsakim drugim vidikom, pa če bi bil čustveno še tako utemeljen.

Mučenci iz Ugande na potu h kanonizaciji

V letu 1886 je pretrpelo mučeniško smrt na grmadi 22 mladih pažev ugandskega črnega kralja Mwangi, ker so odklonili, da bi služili kralju za osebno pohoto. Stari so bili od 13 do 30 let. Njihova mučeniška kri ni bila zastoj prelita. Danes spada Uganda med najbolj cvetoče misijonske pokrajine v Afriki.

Pred kratkim je 10.000 črnih romarjev obiskalo grič, kjer so bili omenjeni paži mučeni. Ugandski mučenci so namreč v Vzhodni Afriki v zelo visoki časti med tamošnjimi kristjani. Kardinal Rugambwa je ustanovil posebno združenje, ki naj pospešuje češčenje teh mučencev in gradi po črnem kontinentu cerkve v njih čast. Govori se tudi, da bodo ti mu-

čenci, ki nosijo sedaj naslov blaženih, tekom letošnjega koncilnega zasedanja priglasi za svetnike.

Angleščina pri sv. maši

Angleški škofje so sklenili, da bodo v bodoče vse besedilo do darovanja izgovarjali pri sv. maši v angleškem jeziku. Tudi molitve pred sv. obhajilom bodo v angleščini, enako »Ite, missa est«. Angleški jezik bodo uvedli tudi pri delitvi zakramentov, razen sv. mašniškega posvečenja, ki se bo še naprej podeljeval v latinščini.

Samo 14 duhovnikov za dva milijona vernikov

Dne 29. junija je bilo posvečenih v Münchnu na Bavarskem 14 novih duhovnikov za nadškofijo München-Freising, ki ima nad dva milijona vernikov. Prelat Freiburger je zapisal v zvezi s tem dogodkom v škofijskem cerkvenem listu, da bo v desetih letih v nadškofiji München prišlo do nevarnega verskega zastoja, če se število novih duhovnikov v prihodnjih letih ne bo znatno povečalo, kajti nadškofija zaznamuje vsako leto porast novih 25.000 vernikov. Po mnenju omenjenega prelata bo moral v bodoče katoliški duhovnik vršiti le tisto delo, ki je res nujno povezano z njegovo službo, vse drugo pa prepustiti gorečim in teološko izvežbanim laikom.

OBVESTILA

DUHOVNE VAJE ZA DEKLETA V TRSTU bodo letos v provincialni hiši slovenskih Solskih sester pri Sv. Ivanu v Trstu (ulica delle Dozze 34) od 23. avgusta zvečer do 27. avgusta zjutraj. V Trstu bo letos to edini tečaj za dekleta. Vzdrževalnina znaša 2500 lir. Duhovne vaje bo vodil lazarist dr. Jakob Kolarič.

SOLSKO SKRBNISTVO sporoča, da so od 6. t. m. dalje, od 10. do 12. ure dopoldne na vpogled na sedežu znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v ulici Lazzaretto Vecchio, 9, dokončne prednostne lestvice za poverjena in nadomestna mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom tržaškega ozemlja, za šolsko leto 1964-65.

SKPD »Mirko Filej« sporoča, da prireja v nedeljo 6. septembra enodnevni izlet v Dolomite. Za vpis se zglasite na upravi Katoliškega glasa, Riva Piazzutta 18.

SOLSKO SKRBNISTVO V GORICI obvešča, da je na vpogled seznam rednih učiteljev s sedežem v drugih pokrajinah, ki so za šolsko leto 1964-65 časovno nameščeni v goriški pokrajini.

Omenjeni seznam je na vpogled tudi pri šolskem nadzorništvu in didaktičnih ravnateljstvih.

DAROVI

Za Katoliški dom: Cej Jožef 500; Leban Marinko 500; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; Muniš Katarina 1.000; družina Zgavec 1.000; Marijina družba 12.000; Ida Tuta 3.000; N. N. Standrež 1.500; Karel Černigoj v spomin na pok. brata Henrika 10.000; I. H. 3.000 lir.

Vsem darovavcem Bog plačaj, pok. č. g. Henriku Černigoju pa da maj večni pokoj.

Za mladinski dom A. M. Slomšek v Bazovici: družina Zadro ob poroki hčere Mare: 15.000; grof Stanislav De Smecchia in soproga Titty ob blagoslovitvi nove hiše na Padričah 10.000; Marija Kalc iz Gropade 1.000; N. N. iz Gropade 5.000; N. N. iz Gropade 2.000 lir.

Bog plačaj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Ob težki izgubi ljubega očeta

Ladislava Nanut

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali cvetje in vence ter dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala še č. g. duhovnikom, cerkvenim pevcem, sorodnikom in prijateljem.

Standrež, 6. avgusta 1964.

Zena STEFKA in otroci: JOANA, NADJA in RUDI

Štandreška mladina, ki je leta 1951 uprizorila melodram »Svetogorska Kraljica«. Isti melodram smo videli v nedeljo 9. avgusta po Marijini procesiji v Doberdolu